

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ НЕУРЯДОВИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

ст.викладач **Котенко Н.В.**, аспірант **Карпенко С.Г.**

Для сучасної екологічної ситуації у світі характерно прогресивне погіршення, адже за умов сталого розвитку збільшується кількість викидів шкідливих речовин промисловими підприємствами та з інших джерел. Державна екологічна політика більшості країн не в змозі забезпечити належний рівень контролю за кількістю даних викидів, надходженням штрафів за перевищення квот і платежів за користування природними ресурсами, відтворенням природних ресурсів тощо. Дані умови стали поштовхом для утворення великої кількості неурядових організацій (НУО), головною метою діяльності яких є сприяння підвищенню екологічної культури населення, активізації природоохоронної діяльності громадян та державної політики взагалі. НУО доносять до урядових структур реальний стан навколишнього середовища, допомагають визначити напрямки екологічної політики та можуть мати істотний вплив на свідомість населення.

Кількість неурядових екологічних організацій постійно збільшується, що свідчить про усвідомлення людьми нагальної потреби покращення екології навколишнього середовища, але дана тенденція має і негативні наслідки, так як такі організації створюють конкурентні настрої у боротьбі за фінансування.

Неурядові організації в Україні функціонують відповідно до Конституції України, Податкового Кодексу України, закону України «Про громадські об'єднання» та інших. Чіткого визначення неурядової організації у вітчизняному законодавстві не існує, але часто такі організації вважаються громадським об'єднанням, яке, згідно згаданого закону, є добровільним об'єднанням фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних та інших інтересів [1].

Законодавством України передбачено, що неурядові організації можуть мати доходи у вигляді [2]: коштів або майна, які надходять безоплатно або у вигляді безповоротної фінансової допомоги чи добровільних пожертвувань; коштів або майна, які надходять організації від ведення основної діяльності; дотацій або субсидій, отриманих із державного або місцевого бюджетів, державних цільових фондів, технічної чи благодійної допомоги; коштів або майна, отриманих у разі ліквідації іншої неприбуткової організації; пасивних доходів.

Отже, фінансуються такі організації наступними суб'єктами: державною владою та органами місцевого самоврядування, міжнародними, іноземними та національними фондами, спонсорами та донорами, громадянами та членами організації.

Фінансування за рахунок місцевих екологічних фондів часто надається для проведення екологічних акцій та семінарів для підвищення екологічної культури населення. Але таке бюджетне фінансування, деякі екологічні громадські організації можуть потрапити у залежність від державних контролюючих фінансових та податкових органів, так як звітність за використання державних коштів в Україні є складною та нелогічною.

Фінансування організацій за рахунок членських внесків майже неможливе, так як доходи громадян у більшій частині країни знаходяться на низькому рівні.

Фінансування екологічних проектів за рахунок внесків від підприємств різних форм власності, організацій і фізичних осіб-підприємців також мало ймовірне, так як високий рівень їх оподаткування та відсутність економічних стимулів для надання благодійної допомоги, не дозволяють виділяти кошти підприємства на дані заходи.

Фінансування за рахунок міжнародних грантів (програм допомоги), донорських та спонсорських коштів найчастіше може спрямовуватися лише на проведення проекту (носить цільовий характер) та не може бути використана на поточні потреби організації, такі як утримання приміщень, сплати за використання води, електроенергії, тепла, технічного обладнання, адміністрування тощо [3].

Отже, діяльність громадських екологічних організацій є важливою й актуальною у сучасних умовах, але впровадження ними екологічних проектів ускладнюється через відсутню налагоджену систему залучення коштів для фінансування такої діяльності.

1. Закон України «Про громадські об'єднання» від 22.03.2012 № 4572-VI [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>.

2. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

3. Шекера О. Екологія. Роль і діяльність міжнародних громадських організацій по захисту навколишнього середовища. Правові питання / О. Шекера, О. Шекера, А. Царенко, І. Шекера [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://healthy-society.com.ua>.

Котенко, Н.В. Проблеми фінансування неурядових екологічних організацій у сучасних умовах [Текст] / Н.В. Котенко, С.Г. Карпенко // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люлюва. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 382-383.